

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ।

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਗਰੇਵਰ ਜੇ.ਜੇ. ਸਾਹਮਣੇ

ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ, - ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ।

ਬਨਾਮ

ਐੱਮਸੂਟ. ਬਚਨੀ ਅਤੇ ਐੱਮਸੂਟ.ਜੀਵੀ, - ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ।

1949 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 346.

1957 Nov. 13th

ਪੰਜਾਬ ਆਕੂਪੈਂਸੀ ਟੈਨੈਂਟਸ (ਮਾਲਕੀਅਤ ਦੀ ਵੈਸਟਿੰਗ ਰਾਈਟਸ) ਐਕਟ (1953 ਦਾ VIII)-ਸੈਕਸ਼ਨ 2(f)- ਆਕੂਪੈਂਸੀ ਟੈਨੈਂਟਸ - ਦਾ ਅਰਥ—ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ—ਕੀ ਇਸ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ - ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ-ਦਾ ਅਰਥ—ਕਦੋਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ—ਕੀ ਖੰਡਨਯੋਗ ਹੈ-ਜ਼ਮੀਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਦੀ ਧਾਰਨਾ-ਕੀ ਉਸਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਆਕੂਪੈਂਸੀ ਟੈਨੈਂਟਸ (ਵੈਸਟਿੰਗ ਆਫ ਪ੍ਰੋਪ੍ਰਾਈਟਰੀ ਰਾਈਟਸ) ਐਕਟ, 1953 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਐਂਟਰੀ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼ੱਕੀ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਅਟੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੀ ਇਸ ਦੇ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਦੇ ਕੋਲ ਸੀ, ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਆਯੋਜਿਤ, ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ.ਆਰ. ਭਾਟੀਆ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਮਿਤੀ 16 ਮਾਰਚ, 1949 ਨੂੰ, ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ; ਮਿਤੀ 23 ਅਗਸਤ, 1948 ਨੂੰ,

ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਐਸ ਡੀ ਬਾਹਰੀ ਅਤੇ ਐਨ ਐਨ ਗੋਸਵਾਮੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ

ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਐਨ ਐਲ ਵਢੇਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ

ਨਿਰਣਾ

ਜੀਰੇਵਰ, J— ਜਿਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਕਰਤਾਰੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਤ 24 ਜੂਨ, 1945 ਨੂੰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਕਰਤਾਰਾ ਕੋਲ 24 ਵਿੱਘੇ 4 ਬਿਸਵੇ ਰਕਬੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪਿੰਡ ਦਾਦ, ਤਹਿਸੀਲ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਨ। ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ 16 ਨਵੰਬਰ, 1946 ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਰਤਾਰਾ ਦੀ ਜਾਗੀਰਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। 7 ਜੁਲਾਈ, 1947 ਨੂੰ, ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਕਿ ਕਰਤਾਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਕੋਈ ਵਾਰਸ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇੰਤਕਾਲ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਕਰਤਾਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਪੁਰਖੇ ਭਾਗੂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਜੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ: -

"ਕੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59 ਅਧੀਨ ਕਰਤਾਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਾਰਸ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ?"

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਕਰਤਾਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸਨ ਅਤੇ

ਭਾਗੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਪੂਰਵਜ ਸੀ। ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਭਾਗੂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ। ਪੂਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ 1852 ਦੇ ਬੰਦੋਬਸਤ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1882-83 ਦੇ ਬੰਦੋਬਸਤ ਸਮੇਂ ਭਾਗੂ ਦੀਆਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਸਾਖਾਵਾਂ, ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਅਸਮਾਨਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਭਿੜੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ., ਇਨਰਣਬੀਰ ਚੰਦ ਵਿੱਚ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ(1), ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਰਜ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਭਾਗੂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਚਾਰਤੂ ਕੋਲ 1852 ਵਿੱਚ ਸੀ, ਪਰ ਭਾਗੂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਪਹਿਲੀ ਨਿਯਮਤ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਭੌਤਿਕ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਉਪਰੋਕਤ ਅੰਤਰ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।

ਪਹਿਲਾ ਨੁਕਤਾ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਜੋ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਆਕੂਪੈਂਸੀ ਟੈਨੈਂਟਸ (ਵੈਸਟਿੰਗ ਆਫ ਪ੍ਰੋਪ੍ਰਾਈਟਰੀ ਰਾਈਟਸ) ਐਕਟ, 1953 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਯੋਗ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ, ਨੰ. 8, 1953 ਦਾ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਨਿਯੁਕਤ ਦਿਨ ਤੋਂ, ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਵਿਆਜ..... ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦਾ

(1) A.I.R 1929 Lah.198(2)

ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕਾਬਜ਼ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(f) ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਉਹਨਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗੀ ਜੋ 16 ਨਵੰਬਰ, 1946 ਦੇ ਇੰਤਕਾਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਵੇਗੀ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, 16 ਮਾਰਚ, 1949 ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਇੰਤਕਾਲ ਇੰਦਰਾਜ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੰਤਕਾਲ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਦਾਖਲਾ ਅੰਤਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼। ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਅਸਾਧਾਰਨ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿੱਤਾਕਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਣੇ ਜੋ ਗੁਣ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(a) 'ਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੱਗੋਂ-ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਦੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਅਸਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਦਾਖਲਾ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ।

ਦੂਸਰੀ ਬੇਨਤੀ ਜੋ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਰਤਾਰਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਭਾਗੂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਭਾਗੂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਚਾਰਤੂ ਕੋਲ 1852 ਵਿੱਚ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਗੂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ *ਸ਼ੇਰ ਦਿਲ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਹ ਨਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ*(1), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਨ, ਨੂੰ 1842 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਫਿਰ 1882 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਭਰਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਨੇ ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਲ, ਜੇ, ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ *ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ*(2), ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੀਫ਼ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਸਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਆਧਾਰਿਤ ਸਨ

(1) A.I.R. 1937 Lah.141

(2) 44 I.C 433

ਤੱਥ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ. ਵਿੱਚ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜਵੰਦ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ(1), ਅਬਦੁਲ ਰਸ਼ੀਦ, ਜੇ., ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੱਕਾ ਧਾਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮਤ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਦਰਜ ਸੀ। ਰੂਸੀ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 59 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼ੱਕੀ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਵੀਡੀਓਲਿਸਨ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਸਬੂਤ, ਨਿਯਮ 177, ਉਪ-ਨਿਯਮ 1)। ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਅਟੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੀ ਇਸ ਦੇ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਸ੍ਰੀ ਸੋਮ ਦੱਤ ਬਾਹਰੀ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਭਾਗੂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭਾਗੂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਚਾਰਤੂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਸਰਾ, ਭਾਗੂ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਮੇਹਰੂ ਅਤੇ ਮਾਨ, ਭੌਤਿਕ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਸਨ; ਅਤੇ, ਤੀਸਰਾ, ਨੁਮਾਇਸ਼ ਡੀ. 6 ਵਿਚਲੇ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁੱਖਾ ਦੇ ਤਿੰਨੋਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਿਛਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੁੱਖ ਤੱਥ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਾਲ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ 1852 ਵਿਚ ਭਾਗੂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-

(1) A.I.R 1939 Lah.171

ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਸੀ *ਰਣਬੀਰ ਚੰਦ* ਬਨਾਮ *ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ*(1), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਿੜੇ, J. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਭਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਤਿੰਨ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਪੁਰਖੇ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਭੀਡੇ, ਜੇ., ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬੋਝ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈਆਂ 'ਤੇ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਸਨੇ ਸ਼ਾਦੀ ਲਾਲ, ਜੇ., ਵਿਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ *ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ* ਬਨਾਮ *ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ*, (1) ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਹਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, *ਅਰਥਾਤ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ* ਬਨਾਮ *ਰਹਿਮਤ ਉੱਲਾ ਤੇ ਹੋਰ*(2), *ਉਦੇ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ* ਬਨਾਮ *ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ ਤੇ ਹੋਰ*(3), *ਸਿਪਾਦਰ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ* ਬਨਾਮ *ਕਫ਼ੇਰੂ ਅਤੇ ਹੋਰ*(4), ਅਤੇ ਪਲਟੂ ਬਨਾਮ *ਮੁਹੰਮਦ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ*(5), ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਤੱਥ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉੱਪਰ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਦੇ ਕੋਲ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਕਾਲੀ ਖੇਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਜਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

(1) 44 I.C. 433

(2) 1931 P.L.R. 601

(3) 21 I.C. 561

(4) 101 P.R. 1908

(5) 62 P.R. 1882

। ਜੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਧਾਰਣਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਭਾਗੂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਆਰ. ਐਸ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮਕੁੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪੂਜਾ ਗੁਪਤਾ